

Знахідки чужорідних видів рослин та тварин в Україні

Records of alien plant and animal species in Ukraine

Київ, 2023

ГО «Українська природоохоронна група»
Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України
Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України

Знахідки чужорідних видів рослин та тварин в Україні

Records of alien plant and animal species
in Ukraine

Затверджено до друку рішенням вченої ради Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, протокол №6 від 11 травня 2023 р.

Рецензенти: д.б.н., проф. І.І. Чорней, завідувач кафедри ботаніки, лісового і садово-паркового господарства Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; д.б.н., проф. О.Є. Ходосовцев, завідувач науково-дослідної лабораторії біорізноманіття та екологічного моніторингу Херсонського державного університету ім. Й.К. Пачоського.

Редакційна колегія: к.б.н. В.А. Костюшин, О.В. Василюк, к.б.н. М.Ю. Русін, к.б.н. Ю.К. Куцоконь, к.б.н. І.О. Балашов, к.б.н. О.Д. Некрасова, д-р філос. О.Ю. Марущак, Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена; д.б.н. А.А. Куземко, к.б.н. М.Д. Бурлака, С.С. Садогурська, к.б.н. Н.А. Пашкевич, асп. К.В. Лавріненко, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАНУ; к.б.н. О.В. Прилуцький, кафедра мікології та фітоімунології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна; М.О. Сон, д.б.н., Інститут морської біології НАН України; Г.В. Данько, Uppsala University; В.В. Пархоменко, Національна сільськогосподарська бібліотека України; к.б.н. І.В. Скільський, Чернівецький обласний краєзнавчий музей.

Знахідки чужорідних видів рослин та тварин в Україні. (Серія: «Conservation Biology 3-75 in Ukraine». – Вип. 29). – Київ; Чернівці : Друк Арт, 2023. – 520 с.
ISBN 978-617-8129-29-3

До збірника включені відомості про знахідки в Україні інвазійних видів рослин, тварин та грибів. У публікації представлена інформація, зібрана 164 фахівцями-біологами та аматорами з різних регіонів України. Загалом подано відомості про 8241 зустріч 598 чужорідних видів, що проявляють в Україні інвазійність.

Збірник розрахований на професійних ботаніків, зоологів, мікологів та природоохоронців.

УДК 581.95+591.9

Records of alien plant and animal species in Ukraine (Series: «Conservation Biology in Ukraine», Is. 29). – Kyiv; Chernivtsi : Druk Art, 2023. – 520 p.

Видано ГО «Українська природоохоронна група».

The publication is prepared by the Ukrainian Nature Conservation Group as a part of the UNEP project 'Building national biodiversity information supply and demand in Pan Europe to support implementation & progress review of the post-2020 global biodiversity framework' funded by the European Commission and technically supported the UN Environment Programme World Conservation Monitoring Centre (UNEP-WCMC).

Зміст

Передмова	6
Костюшин В.А., Домашлінець В.Г. Чужорідні види в Україні: питання моніторингу та створення інформаційної системи	9
Аністратенко О.Ю., Дегтяренко О.В., Аністратенко В.В., Фурик Ю.І. Чужорідні види молюсків в континентальних водоймах України: від першої реєстрації до теперішнього часу	15
Бабицький А.І., Безсмертна О.О. Чужорідні види сциарид (Diptera, Sciaridae) в Україні	26
Бабійчук О.В. Знахідки чужорідних видів рослин і тварин на території Львівської та Волинської областей ..	30
Баранчук Г.І., Олійр Г.І., Козира Л.Я., Бугальська І.І., Бачинська У.О. Знахідки чужорідних видів рослин на території природного заповідника «Медобори» та його околицях	32
Баточенко В. Знахідки шкочочинних видів у зоні діяльності НПП «Північне Поділля»	42
Бачинський А.І., Вікурчак О.К., Гривул Л.М. Знахідки чужорідних видів тварин в регіоні НПП «Дністровський каньон»	45
Бенгус Ю.В. Знахідки чужорідних видів тварин на території міста Харкова і Харківської області	48
Бенгус Ю.В., Неко Д.В. Знахідки чужорідних видів рослин на території міста Харкова і Харківської області ..	50
Бондаренко О.Ю. <i>Sorghum halepense</i> (L.) Pers. вздовж шляхів територіального значення у пониззі межиірччя Дністер – Тигігул	57
Бондаренко Г.М., Сіранський В.Ю. Про деякі знахідки адвентивних видів рослин з території України	60
Бондаренко З.С., Брусенцова Н.О., Скрильчик Ю.Є. Чужорідні види тварин Національного природного парку «Слобожанський» та його околиць	78
Бугай Л.В. Знахідки чужорідних видів рослин в межах території природного заповідника «Єланецький степ» (Миколаївська обл.)	81
Василіук О.В. Матеріали до знахідок інвазійних тварин в Україні	85
Гаврилюк М.Н. Знахідки деяких інвазійних видів комах у Центральній Україні	89
Герасимчук Г.В., Мерленко Н.О., Лойко В.О., Деркач В.В., Безсмертна О.О. Поширення чужорідних видів рослин на території КНПП «Цуманська пуца»	91
Герасимюк В.П. Характеристика популяції <i>Pistia stratiotes</i> L. в умовах ставка парку імені Савицького м. Одеси	94
Гончаров Г.Л., Острась Д.А. Знахідки чорноморсько-азовської тюльки, амурського чебачка, південної багатоголкової колючки, сонячного окуня, кавказької кніповичії та бичка-головача на північному сході України	99
Горбенко Є.І. Інвазійні тварини у фауні НПП «Великий Луг»	103
Горбняк-Юліна Л.Т., Свиридюк Д.О., Одукалець І.О. Відомості про поширення чужорідних видів рослин на території НПП «Подільські Товтри» та його охоронної зони	104
Гребенщикова В.О. Знахідки інвазивних видів на Путильщині	107
Гриб О.В. Знахідки чужорідних видів тварин на території Житомирської та Хмельницької областей	109
Грикун П.А. Знахідки амброзії полинолистої в місті Бровари та смт Велика Димерка	113
Гринюк П.М. Поширення алохтонних видів тварин у західній Україні	114
Гузь Г.В. Знахідки чужорідних видів рослин на території філіалу «Трьохізбенський степ» Луганського природного заповідника НАНУ	116
Гундяк О.І. Чужорідні види ссавців природного заповідника «Єланецький степ» та прилеглих територій ..	117

Гуштан К.В., Гуштан Г.Г. Знахідки чужорідних рослин Малого Полісся та Волинської височини.	119
Давиденко І.В. Знахідки деяких чужорідних інвазійних видів тварин на території України	121
Данько Г.В., Бузунко П.А. Знахідки чужорідних видів рослин і тварин в Чернігівській області	124
Дойко Н.М., Дорошенко Ю.В., Катревич М.В. Інвазії трав'янистих видів у Державному дендрологічному парку «Олександрія» НАН України	127
Дойко Н.М., Мордатенко І.Л., Силенко О.В. Інвазії деревних видів у Державному дендрологічному парку «Олександрія» НАН України	129
Драган Н.В., Драган Г.І. Інвазійні гриби у Державному дендрологічному парку «Олександрія» НАН України	131
Драган Н.В., Драган Г.І., Пидорич Ю.В. Зооінвазії у Державному дендрологічному парку «Олександрія» НАН України	132
Дубина Д.В., [Еннан А.А.], Вакаренко Л.П., Дзюба Т.П., Ємельянова С.М., Шихалеева Г.М., Кірюшкіна Г.М. Інвазійні види долинно-терасових ландшафтів Куяльницького лиману (Одеська обл.)	133
Іваненко О.М. Чужорідні види афілофороїдних грибів	141
Калашнік К.С., Кошелев О.В. Знахідки інвазійних карантинних бур'янів (<i>Salvia reflexa</i> , <i>Cenchrus longispinus</i> , <i>Solanum rostratum</i>) в м. Одеса й Одеській області.	142
Калашнік К.С., Кошелев О.В. Знахідки інвазійних комах <i>Oxycarenus lavaterae</i> (Fabricius, 1787) і <i>Daktulosphaira vitifoliae</i> (Fitch, 1855) в м. Одеса та його околицях.	143
Калашнік К.С., Кошелев О.В. Поширення інвазійних видів рослин <i>Acalypha australis</i> і <i>Veronica argutosegata</i> в м. Одеса та його околицях.	144
Кваковська І.М. Інвазійні види рослин Ужанського НПП	148
Козурак А.В., Антосяк Т.М., Волощук М.І. Знахідки інвазивних рослин на території Карпатського біосферного заповідника.	149
Конякін С.М., Буджак В.В. Нові відомості про знахідки чужорідних видів рослин в прибережно-водних екотопах України.	151
Конякін С.М., Губарь Л.М. Нові відомості про знахідки <i>Heracleum sosnowskyi</i> та <i>H. mantegazzianum</i> (Ariaceae) в Україні	165
Конякін С.М., Лещенюк О.М. Знахідки інвазійних чужорідних видів рослин в м. Сміла (Черкаська область)	178
Корсун О.С. Координати зростання інвазійного виду <i>Heracleum mantegazzianum</i> на території НПП «Подільські Товтри».	201
Коструба Т.М. Нові знахідки декоративних трав'яних віткачів із культури у м. Умань	202
Кудренко С. Місця знахідок чужорідних видів рослин та тварин протягом 2020–2022 на Поліссі та північно-західній частині Українських Карпат).	205
Куземко А.А. Локалітети інвазійних чужорідних видів судинних рослин за даними Ukrainian Grassland Database.	215
Куземко А.А., Спрягайло О.А., Спрягайло О.В., Шевчик В.Л. Інвазійні види рослин в об'єктах природно-заповідного фонду місцевого значення Черкаського району Черкаської області	234
Курячий К.В., Погребняк О.І., Сидоренко О.А. Щодо знахідок деяких чужорідних видів	238
Куцоконь Ю.К. Знахідки інвазивних чужорідних видів риб в Україні (2001 – 2020)	240
Ларіонов М.С. Інвазійні види рослин природного заповідника «Михайлівська цілина» (Сумська область)	251
Лисенко Р.В. Знахідки червоновухої черепахи в Україні в 2021 році	259
Лукаш О.В., Данько Г.В., Яковенко О.І., Бойко В.В., Шахназарян О.І., Морозова І.В., Ступак Ю.В. Знахідки чужорідних видів у Чернігівському районі Чернігівської області	260

<i>Мамчур Т.В.</i> . Знахідки інвазійних видів комах	267
<i>Мамчур Т.В., Любич В.В., Чорна Г.А.</i> . Знахідки інвазійних видів рослин	268
<i>Марківська Л.В.</i> . Знахідки чужорідних видів рослин в НПП «Кармелюкове поділля».	269
<i>Мерзлікін І.Р.</i> . Знахідки деяких чужорідних видів комах і мухоловки звичайної <i>Scutigera coleoptrata</i> на північно-східній Україні (Сумська і Чернігівська області) та деяких інших областей України	272
<i>Мерзлікін І.Р.</i> . Зустрічі чужорідних видів молюсків у Сумській, Чернігівській і Полтавській областях.	278
<i>Мерзлікін І.Р.</i> . Зустрічі чужорідних видів риб у Сумській, Чернігівській і Полтавській областях	281
<i>Мерзлікін І.Р.</i> . Зустрічі червоновухої черепахи з 2003 по 2015 рр. у природних і трансформованих біотопах Сумської, Дніпропетровської і Полтавської областей	285
<i>Мерзлікін І.Р., Зубатов Ю.М.</i> . Зустрічі фазана звичайного у природних і трансформованих біотопах Сумської області	287
<i>Микитюк Т.П.</i> . Знахідки чужорідних видів рослин у регіоні НПП «Дністровський каньйон» (Тернопільська обл., Чортківський р-н) за період 2020–2022 рр.	289
<i>Миронов С.Л.</i> . Види рослин із високою інвазійною спроможністю у флорі залізничних колій на пересипу Дністровського лиману (Одеська область).	293
<i>Мірошник Н.В., Тесленко І.К.</i> . Узагальнення щодо знахідок адвентивних видів рослин у паркових екосистемах, масивних лісах та агроландшафтах України.	294
<i>Мірутенко В., Фурик Ю., Ловас П., Демчинська М., Савчин Н., Чумак В., Гуца О., Гусар М.</i> . Знахідки деяких інвазійних видів безхребетних тварин на території Закарпатської області	305
<i>Назаренко В.Ю.</i> . Деякі знахідки чужорідних комах і рослин в Україні.	308
<i>Некрасова О.Д., Марущак О.Ю.</i> . Знахідки 5 інвазійних видів рептилій на території України за даними реєстрацій з 2011 року	311
<i>Никурса Т.Д.</i> . Адвентивні види рослин Хотинської височини	317
<i>Никурса Т.Д.</i> . Знахідки адвентивних видів рослин у місті Чернівці	336
<i>Ольшанський І.Г.</i> . Знахідки <i>×Sorbaronia fallax</i> (C.K.Schneid.) C.K.Schneid. і <i>Petunia × atkinsiana</i> (Sweet) D.Don ex W.H.Baxter в Україні в 2020–2022 роках	347
<i>Ольшанський І.Г.</i> . Знахідки адвентивних рослин на території Заводської громади (Миргородський район, Полтавська область) у 2013–2022 роках	349
<i>Ольшанський І.Г.</i> . Знахідки адвентивних рослин на території Лохвицької громади (Миргородський район, Полтавська область) у 2020–2022 роках	357
<i>Ольшанський І.Г.</i> . Знахідки адвентивних рослин на території Національного музею народної архітектури та побуту України (м. Київ) у 2020–2022 роках	359
<i>Olshanskyi I., Zhygalova S.</i> . An interesting finding in the Crimea	361
<i>Ольшанський І.Г., Футорна О.А., Жигалова С.Л.</i> . Знахідки адвентивних рослин в Бориспільському районі Київської області у 2016–2022 роках	363
<i>[Онищенко В.А.], Коломійчук В.П., Панченко С.М., Воробйов Є.О.</i> Поширення кенофітів в Україні за даними фітосоціологічної бази даних EU-UA-006 «Vegetation Database of Ukraine and Adjacent Parts of Russia»	368
<i>Орлов О.О., Кузярін О.Т., Корх Ю.О.</i> . Знахідки чужорідних судинних рослин на території національного природного парку «Прип'ять-Стохід»	435
<i>Пархоменко В.В.</i> . Матеріали до знахідок інвазійних тварин в Україні	442
<i>Пархоменко М.М., Клетьонкін В.Г.</i> . Знахідки інтродукованих та інвазійних видів у Національному природному парку «Дворічанський» (Харківська область).	446

Подобайло А.В., Пашкевич Н.А., Миленко Н.М., Чурилович Р.П. Знахідки чужорідних рослин на території Національного природного парку «Пирятинський» та прилеглих територіях	452
Подобайло А.В., Проценко Ю.В., Миленко Н.М., Кошовий І.О. Знахідки чужорідних видів тварин у національному природному парку «Пирятинський» та прилеглих територіях	457
Попова О.М. Високо активні інвазійні види рослин на теренах національного природного парку «Тузлівські лимани».	459
Прядюк М.П. Деякі знахідки адвентивних видів базидієвих макроміцетів (клас Agaricomycetes) в Україні .	465
Редінов К.О. Інвазія шакала (<i>Canis aureus</i>) на півдні Миколаївської області	470
Савицький О.Л., Триліс В.В. Нові місцезнаходження інвазивних водних макрофітів на території Київської області.	473
Сідоровський С.А., Турізіані Г.Д., Рахматіл্লাєва М.Б., Утевський Г.С., Утевський А.Ю., Утевський С.Ю. Акваріумістика, тераріумістика і неконтрольована аквакультура та зоокультура як джерело інвазій чужорідних видів рослин і тварин	474
Скрильник Ю.Є., Зінченко О.В. Новий чужорідний вид вусача <i>Molorchus marmottani</i> (Coleoptera: Cerambycidae) в Україні	477
Смірнов Н. Знахідки інвазійних видів тварин на території України	478
Смірнов Н. Реєстрації адвентивних видів рослин у Вінницькій, Івано-Франківській та Чернівецькій областях.	480
Стороженко Ж.В. Знахідки чужорідних видів флори, які траплялись протягом 2022 року на території НПП «Хотинський» та його околиць	482
Тротнер В.В. Деякі знахідки чужорідних видів рослин на Криворіжжі (Дніпропетровська обл.) в липні-жовтні 2022 року.	486
Чаус В., Маркауцан Є. Знахідки <i>Callinectes sapidus</i> на акваторіях НПП «Білобережжя Святослава»	491
Чорноус О., Ікаєв С. Небезпечний для природного біорізноманіття інвазивний вид <i>Erechtites hieraciifolia</i> (L.) Raf. ex DC.	492
Шимків Н.Я. Знахідки чужорідних видів комах на території природного заповідника «Медобори» та його околицях.	494
Шоль Г.Н., Красова О.О. Деякі еунеофіти у Кривому Розі та його околицях (Дніпропетровська область) . .	496
Штогрин М.О., Штогун А.О., Довганюк І.Я. Знахідки чужорідних видів рослин і тварин території національного природного парку «Кременецькі гори» та прилеглих територій	499
Шупова Т.В. Червоновуха черепаха в озерах парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Феофанія» . .	501
Шух А.Є., Куцоконь Ю.К. Інвазивні чужорідні види риб – деякі локації масового скупчення	502
Юзик А.В., Юзик Д.І. Знахідки <i>Arion vulgaris</i> на техногенно-трансформованих територіях Буковинських Карпат протягом 2015–2022 років	504
Юзик Д.І., Юзик А.В. Знахідки <i>Anthurus archeri</i> на техногенно-трансформованих територіях Буковинських Карпат протягом 2016–2022 років	505
Яроцький В.Ю. Знахідки <i>Neogale vison</i> (Schreber, 1777) в долині р.Сіверський Донець.	506
Алфавітний покажчик видів	508

Подобайло А.В.^{1,2},
Проценко Ю.В.^{1,2},
Миленко Н.М.²,
Кошовий І.О.²

¹Київський національний університет імені Тараса Шевченка
²Національний природний парк "Пирятинський"
wporakaniv@ukr.net,
yproc2012@gmail.com,
nadiyamylenko@gmail.com,
koshovoyihor0507@gmail.com

ЗНАХІДКИ ЧУЖОРІДНИХ ВИДІВ ТВАРИН У НАЦІОНАЛЬНОМУ ПРИРОДНОМУ ПАРКУ «ПИРЯТИНСЬКИЙ» ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЯХ

Вид	Місце знахідки	Координати у десятковій системі		Дата знахідки	Додаткова інформація	Авторство знахідки
		широта	довгота			
<i>Leptinotarsa decemlineata</i>	Полтавська обл., Лубенський р-н, приватні будинково-лодіння, насадження картоплі та інших пасльонових	50.235833	32.500833	2012/2022	Зустрічається повсюдно	Проценко Ю.В., Подобайло А.В., Миленко Н.М.
<i>Hyphantria cunea</i>	Полтавська обл., Лубенський р-н, територія НПП «Пирятинський» та прилеглі околиці	50.235833	32.500833	2012/2022	Зустрічається спорадично повсюдно (клен, шовковиця, ін.)	- // -
<i>Harmonia axyridis</i>	Полтавська обл., Лубенський р-н, територія НПП «Пирятинський» та прилеглі околиці	50.235833	32.500833	2014/2022	Зустрічається повсюдно	- // -
<i>Cameraria ohridella</i>	Полтавська обл., Лубенський р-н, м. Пирятин та села, де є каштанові насадження	50.239332	32.512224	2012/2022	Масово	- // -
<i>Sceliphron curvatum</i>	Полтавська обл., Лубенський р-н, територія НПП «Пирятинський» с. Леяки	50.335569	32.495020	2013/2022	Зустрічається часто	Проценко Ю.В.
- // -	територія НПП «Пирятинський» с. Дейманівка	50.207299	32.632303	2012/2022	Зустрічається часто	- // -
- // -	околиці НПП «Пирятинський» заповідне урочище «Куквин»	50.216193	32.591037	2012/2022	Зустрічається часто	- // -
<i>Perccottus glenii</i>	Полтавська обл., Лубенський р-н, річки Удай, Перевод та Руда в межах НПП «Пирятинський»	50.307936	32.433911	2013/2022	нечисельний	Подобайло А.В., Кошовий І.О.
<i>Carassius gibelio</i>	Полтавська обл., Лубенський р-н, річки Удай, Перевод та Руда в межах НПП «Пирятинський»	50.313333	32.425078	2009/2022	масово	- // -

Вид	Місце знахідки	Координати у десятковій системі		Дата знахідки	Додаткова інформація	Авторство знахідки
		широта	довгота			
<i>Pseudorasbora parva</i>	Полтавська обл., Лубенський р-н, річки Удай, Перевод та Руда в межах НПП «Пирятинський»	50.333779	32.250468	2013/2019	нечисельний	- // -
<i>Neogale vison</i>	Полтавська обл., Лубенський р-н, заповідне урочище «Куквин»	50.227778	32.589444	2016	1 ос.	Проценко Ю.В., Казанник В.В.
<i>Nyctereutes procyonoides</i>	Полтавська обл., Лубенський р-н, територія НПП «Пирятинський» та прилеглі околиці	50.235833	32.500833	2012/2022	Зустрічається повсюдно	Подобайло А.В., Миленко Н.М.
<i>Ondatra zibethicus</i>	Полтавська обл., Лубенський р-н, у водотоках на всій території НПП "Пирятинський"	50.235833	32.500833	2012/2022	Зустрічається повсюдно	Подобайло А.В., Миленко Н.М., Чурилович Р.П.

Наукове видання

Знахідки чужорідних видів рослин та тварин в Україні

Макетування Ольги Чусової
Підготовка до друку Василя Дворського,
Людмили Звенигородської

Фото на першій сторінці обкладинки: *Arion vulgaris*
(<https://www.inaturalist.org/observations/86607279>)
Фото на четвертій сторінці обкладинки: *Grindelia squarrosa* (Ольга Чусова),
Heracleum sosnowskyi (Оксана Кучер),
Clathrus archeri (Марія Зикова)

Підписано до друку 08.06.2023. Формат 70x100/16.
Папір офсетний. Гарнітура PF Din Text Cond Pro. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 41,92. Тираж 100 прим. Зам. 230683

Видавець ТОВ «Друк Арт»
58018 Чернівці, вул. Маловокзальна, 2Д, тел. 585-432
Ліцензія про державну реєстрацію ДК № 2741 від 15.01.2007 р.
Виготовлювач ФОП Варвус В. В.

